

Департамент освіти і науки
Чернівецької облдержадміністрації
Буковинська Мала академія наук учнівської молоді

ДОСЛІДЖУЄМО БУКОВИНУ

*Збірник наукових досліджень та анотацій робіт
переможців II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту*

Чернівці – 2021

*Видається за ухвалою науково-методичної ради
КОПНЗ «Буковинської Малої академії наук учнівської молоді»*

Відповідальний за випуск: ***Тріска М.К., директор БМАНУМ***

Упорядники: ***Ляшенко С. І.
Столяр А. В.
Денис М. М.
Купчанко І. М.***

Редактор: ***Столяр А. В.***

Збірник наукових досліджень та анотацій робіт переможців II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту. Чернівці: КОПНЗ «Буковинська Мала академія наук учнівської молоді», 2021 / вступ. ст. Олени Кульбабської. – 244 с.

У збірнику подаються науково-дослідницькі роботи слухачів Буковинської Малої академії учнівської молоді про Буковину, буковинців та їх внесок у розвиток культури, науки та мистецтва та анотації найкращих наукових проєктів.

Рекомендовано для використання у навчально-виховному процесі викладачам БМАНУМ та педагогам ЗНЗ області.

Відповідальність за точність і достовірність поданих фактів, зміст учнівських робіт несуть автори.

**ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ПОЗАШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«БУКОВИНСЬКА МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ»**

ПЕРЕДНЄ СЛОВО

Юна інтелектуальна еліта в Україні йде в авангарді процесів творення й розбудови власної європейської держави. І це не випадково, адже неформальність, мобільність, незаангажованість думки молодих упевнено веде до поступу.

Пам'ятаючи «*Хто ми? Чиї ми діти? Хто були наші предки?*», крокуємо в ногу із часом, розпросторюючи модерне українське слово в усьому світі. Ось так, наприклад: «*хмари вночі розсіються, засіяють пікселі-зорі і смайлик сумний місяця на небесному моніторі*». Ці поетичні рядки Михайла Зарічного, відомого математика й водночас поета, переконують, що особливих життєвих успіхів людина досягає лише в разі майстерного володіння державною мовою, *за допомогою якої думка і чуття вигранилися вільно – у Слові й Словом*. Це різноманітне Слово – живомовне, художнє, публіцистичне й наукове – філігранно розкрилося над землею, де «*буків неписана рать*» (Віра Китайгородська), над нашим рідним краєм, що здавна славиться своїми інтелектуальними здобутками.

БУКОВИНА – батьківщина відомих учених і винахідників, чий внесок у науку змінив світ. У цьому процесі роль **Буковинської Малої академії наук учнівської молоді** неоціненна, оскільки ця унікальна установа позашкільної освіти не лише допомагає нашим дітям уже в ранньому віці торувати свій путівець у наукові простори, а й утверджувати свідому любов до всього рідного, самобутнього, зумовлює щире бажання утверджувати українську мову, культуру й думку в різних галузях науки, зокрема в історії, філології та мистецтвознавстві, філософії і суспільствознавстві, фізиці й астрономії, технічних і комп'ютерних науках, хімії та біології, у науках про землю, математиці, економіці й екології. Недарма в Гімні БМАНУМ «До зірок» на слова Василя Васкана лунають щирі слова:

*Колосся – з малої зернини,
З малого струмочка – ріка,
Росте Академік з дитини,
Тримаючи книжку в руках.*

*Ми пишні, як квіти осінні,
Долаєм висоти і час,
Ми славу несем Буковині,
Як вчать в Академії нас.*

Щороку конкурс-захист науково-дослідницьких робіт слухачами Академії – це і свято, що об'єднує кращих учнів Буковини та їхніх наставників – учителів, викладачів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича й Буковинського державного медичного університету, провідних освітян краю, і водночас складне випробування власних сил, творчого потенціалу, креативності. І на якій би актуальній науковій проблемі не сконцентрували свою увагу молоді дослідники, кожна їхня студія – це наука про головне – про УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ, нашу святу землю, її силу та вроду, звичаї, природне багатство, її минуле й майбутнє.

Завдяки науковій роботі в юному віці, умінню школяра / школярки працювати з великою кількістю інформації та здійснювати самостійний пошук, на ґрунті «сродної праці» наукових керівників й учнів – членів БМАНУМ – закладається найнадійніший підмурівок подальшого духовно-морального та інтелектуального зростання нашої молоді генерції, її розвиток спрямовується в річище патріотизму, людинолюбства, добротворення.

Унаслідок ентузіазму та наполегливої роботи дирекції та методистів наукових відділень Комунальний обласний позашкільний навчальний заклад «Буковинська Мала академія наук учнівської молоді» є справжнім простором свободи і творчості, де повсякчас акцентують на важливості знань взагалі. Ця тепла і затишна «наукова домівка» відкрита для кожного учня / учениці, які прагнуть знайти себе та своє покликання в глобалізованому світі, удосконалюватися в різних сферах інтелектуальної та креативної діяльності. Юні дослідники й винахідники Чернівеччини беруть активну участь у подіях і заходах НЦ «МАНУ», здобувають нагороди на міжнародних і

всеукраїнських інтелектуальних конкурсах і виставках науково-технічної творчості, успішно вступають до провідних закладів вищої освіти країни та примножують славу свого краю.

Юна буковинська еліто! Дай Боже кожному з вас рішучості – для кроків, сміливості – для думки, натхнення і звитяг – для нових відкриттів у царині науки. Щоб не переривалася священна нитка, яка зв'язує споконвічно Учня й Учителя, Учителя та Учня!

*Віват, Академіє мила,
Науки великої цвіт,
Твої позолочені крила –
Це наш зачарований світ (В. Васкан).*

Олена КУЛЬБАБСЬКА,
доктор філологічних наук,
професор кафедри сучасної української мови
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича